

ՎՍԵՄ. ՏԻԱՐ ԱԼԷՔՍ ՄՍՆՈՒԿԵԱՆԻ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԻԻ ԵՈՐՔԻ ՄԷՋ, Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՆ

ԲՍԱՆՀԻՆԳԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Նիւ Եորքի մէջ, Դեկտեմբեր 9ին, Շարաթ գիշեր, հանդիսաւորապէս տօնախմբուեցաւ Հայ Բարեգործական Ընդհանուր ազգապարծան Միութեան ցկեանս Նախագահ Տիար Ալէքս Մանուկեանի 25-ամեայ պաշտօնավարութեան արծաթեայ Յարելեանը:

Մեծարանքի ճաշկերոյթ - հանդէսին, որ կազմակերպուած էր Հ. Բ. Ը. Միութեան Ամերիկայի Կեդր. Յանձնաժողովին կողմէ, 60) հանդիսականներ ներկայեղան, որոնք եկած էին Միացեալ Նահանգներու և Գանատայի զանազան աստաններէն, մինչև իսկ հեռաւոր Քալիֆօրնիայէն: Ուրիշ 200 անձեր զրկուեցան անոր մասնակցելու հաճոյքէն, պարզապէս տեղի չգոյութեան պատճառով:

Բացման աղօթքէն ետք, Կարգադիր Յանձնախումբի Ատենապետ Պր. Ծօրճ Տապաղեան առաջարկեց բաժակ բարձրացնել օրուան մեծարեալին կենացը, ինչ որ ծափահարութեամբ և յատկապէս կատարուեցաւ:

Ընթրիքէն ետք, օրուան սեղանապետ Պր. Ռիչըրտ Կրէկըրի ընթացք տուաւ յայտագիրին, որուն վրայ նշանակուած գլխաւոր խօսողներն էին Պէնթլի Գուէճի Նախագահ Տքթ. Կրէկըրի Ազամեան՝ Անգլիէն և Ամերիկահայոց Առաջնորդ Գերաշնորհ Տ. Թորգոմ Արքեպիսկոպոս՝ Հայերէն լեզուով: Իսկ զանազան հանգամանքներով ողջոյնի խօսքեր արտասանեցին Տ. Փառէն Ե. Վրդ. Աւետիքեան՝ Տիթրոյթի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ Հայց. Եկեղեցւոյ հովիւ, Պր. Յակոբ Պարսումեան՝ Սանուց Միութեան Ատենապետ, Պր. Տատուր Տատուրեան՝ Երկարամեայ բարեկամ և Մայր Տաճարի Շինութեան Յանձնախումբի փոխ ատենապետ, Պր. Յակոբ

Տէրաէրեան՝ Երկարամեայ բարեկամ-գործակից և Հ. Բ. Ը. Մ. ի Կեդր. Վարչութեան անդամ, Պր. Հրայր Յովնանեան՝ Արմինեան Էսեմլիի վարչութեան ատենապետ և բարեկամ, Գերշ. Տ. Տիրան Արքեպիսկոպոս՝ նախկին առաջնորդ և բարեկամ, Պր. Սեդ Մամճեան՝ ՄԱԿի մօտ Միաց. Նահանգներու պատուիրակութեան ղեկավար և բարեկամ, Պր. Էտուրա Մարտիկեան՝ Հ. Բ. Ը. Մ. ի Ամերիկայի Կեդր. Յանձնաժողովի ատենապետ, բարեկամ և Երկարամեայ գործակից, որոնք սիրով, գնահատանքով և երախտագիտութեամբ անդրադարձան Պր. Մանուկեանի անձին, նկարագրի յատկանշական գիծերուն, ազգային ոգիին և բարեգործութեանց նշանակութեան:

Իրենց ներկայութեամբ և արտարուխ խօսքերով հանդիսութեան փայլ տուին Թուրքիոյ Հայոց Պատրիարք Ամեն. Տ. Շնորհ Արքեպիսկոպոս և Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքութեան Դիւանապետ Գերշ. Տ. Շահէ Արքեպիսկոպոս, որոնք մասնաւորապէս ծանրացան Պր. Մանուկեանի Հայց. Եկեղեցիին կատարած մեծագումար նուիրատուութեանց վրայ, և Յարելեարի արժանաւոր արդին՝ Պր. Ռիչըրտ Մանուկեան, որ զուարթախոս արտայայտութիւններով և հպարտութեան զգացումներով բնութագրեց իր ծնողաց անձերն ու կատարած հանրային գործերը: Հակիրճ ելոյթ ունեցան նաև հիւրաբար մեր մէջ գտնուող Պր. Նուպար Նաղարեան՝ Միութեան Լիբանանի շրջանակին կողմէ և Պուէնոս Այրէսի Մարի Մանուկեան Վարժարանի այս տարուան (անդրանիկ) շրջանաւարտներէն՝ Օր. Լիլիանա Էքշեան, յանուն իր գաղութներէն և Միութեան Արժանիքին շրջանակին: Տ.

Շահէ Սրբազան, յանուն եղիշէ Պատրիարքին և Երուսաղէմի Քաղաքապետին, Պր. Մանուկեանը Ս. Քաղաք հրաւիրեց որպէսզի ուրախութիւնը ունենան նման հանդիսութեամբ մը պատուելու Ս. Աթոռի մեծ բարերարը:

* * *

Այս ուրախ առթիւ աշխարհի զանազան կողմերէն ստացուած էին շնորհաւորական հեռագիրներ և նամակներ. ժամանակի սղութեան պատճառով՝ Պր. Կրեկորի կարգաց միայն քանի մը ծանօթ ազգայիններու և կաղժակերպութեանց աւանդները: Թորգոմ Սրբազան կարգաց Ամենայն Հայոց Հայրապետին՝ Վազգէն Ա. ի կոնգակն ու յանձնեց նորահաստատ «Ս. Ներսէս Շնորհալի» Ա. Կարգի Շքանշանը ի գնահատութիւն Հայոց. Եկեղեցիի պայծառութեան և շինարարութեան ի նպաստ անոր կատարած մեծագումար նուիրատուութեանց և մատուցած ծառայութեանց (վերջ 1960ին Պր. Մանուկեանը պատուած էր Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Ա. Կարգի Շքանշանով):

Դիտպան Պր. Մոմճեան կարգաց Մ. Նահանգներու Նախագահ Ճիմի Գարթլըրի շնորհաւորական նամակը, որ բարձրորէն կը գնահատէր Պր. Մանուկեանի մարդասիրական գործը, Հ. Բ. Ը. Միութեան 25ամեայ նախագահութիւնը և երկրին բերած նպաստը: Սեղանապետը կարգաց նաև Նիւ Եորք Նահանգի Կառավարիչ Հիւ Քէրիի և Նիւ Եորքի Քաղաքապետ Էտուըրտ Գոչի շնորհաւորական և բարեմաղթական նամակները:

Այս ուրախ առթիւ, Ամեն. Տ. եղիշէ Պատրիարքը Յոբելիարին յղած էր շնորհաւորական հեռագիր մը, զոր հրատարակեցինք Ամսագրիս նախորդ թիւով:

Գերշ. Տ. Շահէ Արքեպս. ի ողջոյնի խօսքը. —

«Ամենապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայր, հոգեւոր եղբայրներ, Վսեմաշուք Յորելեար Տիար Ալէքս Մանուկեան և յարգելի հանդիսականներ,

Քաղցր պարտականութիւն է նախ

ինծի համար, ձեզի բերել ողջոյն և օրհնութիւն Երուսաղէմի Պատրիարքէն, ձեզի բերել աղօթք և մաղթանք Երուսաղէմի զինուորեալ Միաբանութենէն, ձեզի բերել ջերմ սէր և համակրանք Ձեր և Ձեր Տիկնոջ անունը կրող ժառանգաւորաց Վարժարանի և Ընծայարանի ուսուցչական կազմէն և մեծ ու փոքր ուսանողներէն:

Եկանք հեռաւոր Երուսաղէմէն միացնելու համար մեր ծայնը փառքանանքի մը, որ արդար վարձքն է քսանհինգ տարիներու ձեր փառաւոր նախագահութեան:

Կր նայինք ձեզի և կը տեսնենք ձեզ՝ կեցած հաստաւուն ծառի մը նման մեր ժողովուրդի արտասահմանեան կեանքի փութորիկներուն ղիմաց, ձեր թեւերը տարածած մեր բոլոր կարիքներուն վրայ, իշխանական լայնասրտութեամբ:

Լուսաւոր ամպի մը նման կը տեսնենք ձեր փայլը հայկական տարածուն աշխարհի երկնքին վրայ, պատրաստ ցօղելու ձեր գուրգուրոտ անձրեւը ձեզի նայող ծաւալի հողերուն, անսպառ առատութեամբ:

Հաւատքի մարդ, դուք նայեցաք հայու Աստուծոյն և ապահովեցիք Անոր Աջին զօրութիւնը, մեր փորձութիւններէն և տատանումներէն առաջնորդելու համար ձեզի վստահուած Բարեգործականը, ձեզի յատուկ իմաստութեամբ և ազգասիրութեամբ:

Բարեգործականը դուք վերածեցիք բարոյական ոյժի մը, որ, իր պարիսպները նետած հայ հոգիին շուրջ, կը պաշտպանէ զայն օտարացումի հարուածներէն:

Դուք հաւատացիք երեք մեծ սրբութիւններուն, որոնք գաղթական մեր կեանքը առաջնորդող դրօշներն են — հայրենիք, դպրոց և եկեղեցի: Ձեր լայն սիրտը բրած հնոցը հայ հողի, հայ լեզուի և հայ հաւատքի զգացումներուն, դուք Բարեգործականին տուիք գաղափարականի մը լոյսը, որով առաջնորդուեցաւ ան և առաջնորդեց մեծ զանգուածները մեր ժողովուրդին:

Դրամաբաշխ կազմակերպութենէ մը, դուք ազգապարծան Միութիւնը ըրիք դռնակակիրը հաւասարակշռուած գաղափարաբանութեան մը: Կոչ մը ըրիք զայն միութեան, գործակցութեան, իրար — հաս-

ԿՐՈՆԱԿԱՆ

ՆՈՐՈԳՈՒՈՂ ԺԱՄԱՆԱԿԸ

(Ամսագործի եւ Ս. Ծննդեան տօներուն առթիւ)

Քաղաքակրթութեան արշալոյսէն իսկ մարդեր փորձած են ժամանակ կոչուած անտարազելի իսկութեան անվերջ ու միօրինակ գնացքին, թաւալումին մէջ նշանակել հանգրուաններ, ուր պահ մը առիթը ունենային ներամփոփումի եւ ինքնաքննութեան, յետադարձ ակնարկով մը նայելու մօտաւոր անցեալին, հաշուեյարդարի ենթարկելու զայն, ու նոր աւելնով ու կտրովով, այլ մանաւանդ նոր ծրագիրներով ու իտէալներով խիզախելու ապագայի սկիի սեմէն ներս:

Սակայն ժամանակի այլազան տրոհումներէն — օր, եօթնեակ, ամիս — տարին է, այսինքն 365 կամ 366 օրերու միջոցը, որ կրցած է ըլլալ յարմարագոյն տեղութիւնը այն շրջանին՝ զոր պիտի ուզէինք սկսիլ իրրեւ նոր շրջան մը, զատորոշուած զայն կանխող եւ անոր յաջորդող նոյնատեւ շրջաններէն:

կացողութեան, թելադրուած Հայ Ազգի մեծ սէրերէն:

Գիտակցութեան դաշտ մը ըրիք Բարեգործականը, ուր հայ մտաւորական եւ արուեստագէտ երիտասարդութիւնը ամբողջ ինքնութեան իր զգացումը եւ արդար հպարտութեամբ մը ըստծածայն յայտարարեց իր հայկականութիւնը: Դպրոցներուն օգնութիւն հասցնող Միութենէ մը, դուր Բարեգործականը վերածեցիք մեծ դպրոցի մը, ուր սերունդներ եկան առնելու ողջմտութեան եւ հաւասարակշռուած դատողութեան դասեր:

Մեծ եղաք դուր, եւ ձեր սրտի ու հոգիի մեծութեան զորոշով կնքեցիք Հայ Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը, որուն համար Ազգն ամբողջ երախտապարտ է եւ երախտապարտ պիտի մնայ Ձերդ Վսեմութեան:

Քրիստոնէական մտածողութիւնը առաջին դարէն իսկ Ս. Ծննդեան խորհուրդովը ուզած է ողջունել նոր Տարին (այլ եկեղեցիներ զայն կը տօնեն նոր Տարիէն չտրաթ մը առաջ, իսկ մերոնք՝ 5 օրեր ետք, ընկնով այդպէս Ս. Ծնունդը առաջինն ու գլուխը տարուան մը տօներուն): Նորոգուող ժամանակը շատ բան պիտի գիշէր իր իմաստէն, եթէ մենք չկարենայինք նոր Տարին բանալ Ս. Ծննդեան կամ Աստուածայայտնութեան լոճի խորհուրդով:

Ամանորը եթէ յարմարագոյն առիթն է նորոգումի, հինին սխալներէն հրաժարելու եւ նորին առջև աւելի պայծառ ու իրատես հայեացքով մը կեանքին նայելու, Ս. Ծնունդը, մարդկային պատմութեան բերած մեծագոյն նորութեան յիշատակի տօնը իբրեւ, յարմարագոյն առիթն է ուխտելու աներկիւղ ընթանալ Աստուածորդիին մեր առջև բացած, մեզի համար զծած ճանապարհէն:

Ու նաեւ, եթէ Ամանորը մեզ կը յուշէ ժամանակի արագասոյր ընթացքն ու կեանքի անցաւորութիւնը, Ծնունդը կամ Աստուածայայտնութիւնը, միւս կողմէն, մեր միտքը կը տանի Աստուծոյ գերազանց սիրոյն արդասիրքը («զի վասն մեր մարմնացաւ») եղող մեր Փրկչին մարմնացումով մեզի Աստուծոյ որդեգիրներ — այսինքն յաւիտեանական կեանքի ժառանգուկիցներ — ընկելու կենարար ու փրկաւէտ խոստումին:

Յիսուսի ծնունդը հրաշապատում դրուադ մը չէ միայն, որուն առջև մարդ կենայ պշտեցալ ու զմայլահար: Ան սկիզբ մըն է նոյն առնու: Սկիզբ մը նոր կարգերու, նոր ընկերութեան, նոր քաղաքակրթութեան, նոր իմացումի, մտայնութեան ու աշխարհայեացքի:

* * *

Տրամութիւն է հաստատել թէ քրիստոնէական մեծ ոստաններու մէջ այսօր Ամանորին հետ Ս. Ծնունդն ալ պարպուած է իր իսկական իմաստէն, դիմաւորուելու չափ ժողովրդային զանգուածներէն հեթանոսական դարերը յիշեցնող